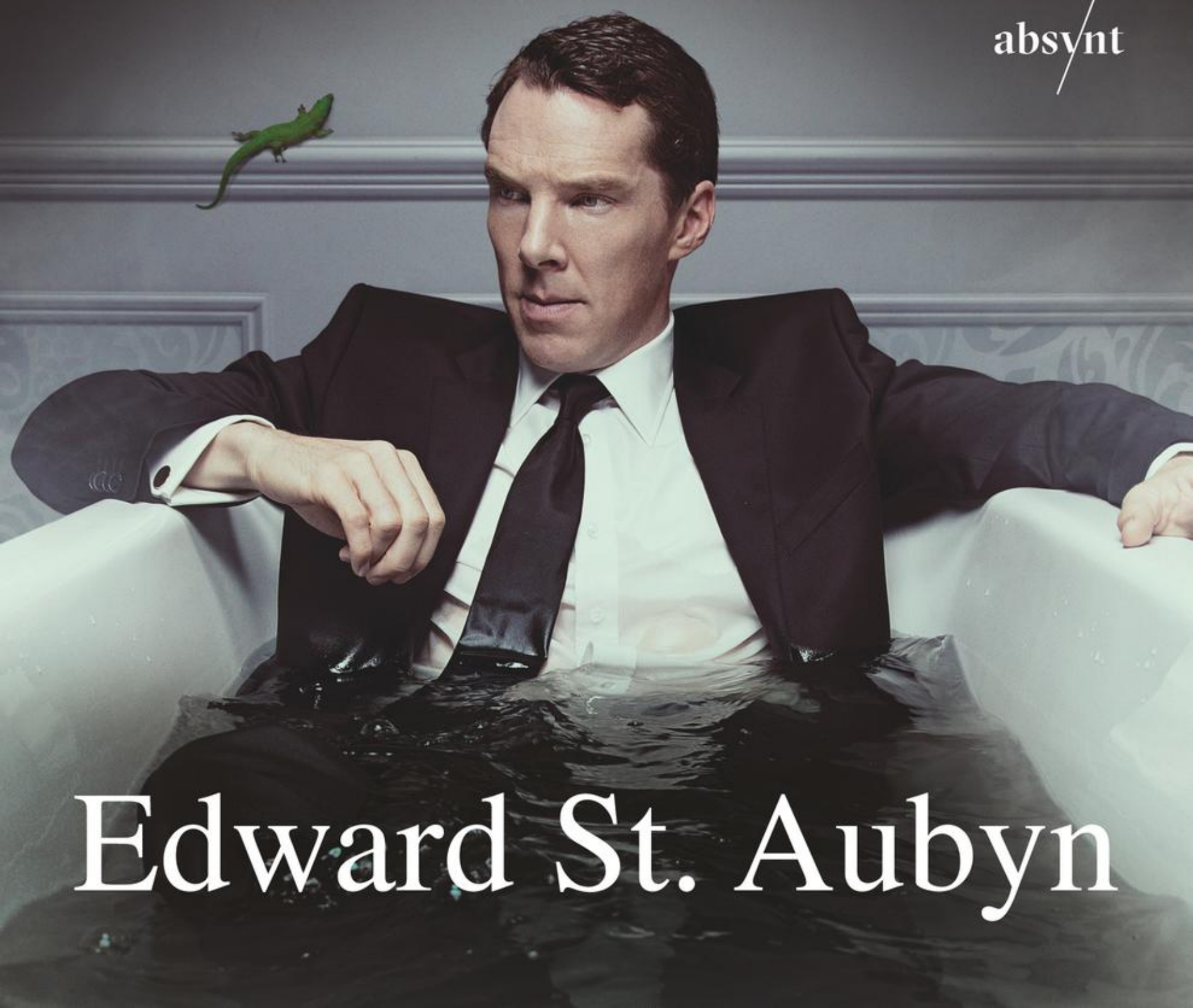

PREDLOHA ÚSPEŠNÉHO TELEVÍZNEHO SERIÁLU

Patrick Melrose

Štipka nádeje

absynt

Edward St. Aubyn

absynt

Patrick Melrose

Štipka nádeje

Edward St. Aubyn

Preklad: Milan Kopecký

Copyright © Edward St. Aubyn 1992, 1994, 1998

All rights reserved

Translation © Milan Kopecký

ISBN 978-80-8203-151-8

ŠTIPKA NÁDEJE

1

Patrick sa zobudil s vedomím, že sa mu niečo snívало, ale nedokázal si spomenúť čo. Cítil povedomú túžbu polapiť čosi, čo práve zmizlo za hranicou vedomia, ale svojou náhlou neprítomnosťou to potvrdzovalo vlastnú existenciu ako odhodený zdrap papiera, ktorý zvirilo rýchle auto na ceste.

Temné útržky sna odohrávajúceho sa na brehu nejakého jazera sa miešali s inscenáciou *Oko za oko*, ktorú videl včera večer s Johnnym Hallom. Režisér síce zasadil hru do prostredia autobusového depa, ale počuť za jeden večer toľkokrát slovo „milosrdnosť“ bol preňho aj tak priveľký šok.

Možnože všetky moje problémy pramenia len z používania nesprávnych slov, pomyslel si s nečakaným vzrušením, ktoré mu dodalo energiu, aby zo seba strhol paplón a uvažoval, že skutočne vstane. Pohyboval sa vo svete, v ktorom slovo „dobročinnosť“ – ako krásna žena tyranizovaná žiarlivým manželom – zakaždým vstupovalo do spojení iba so slovami

„obed“, „výbor“ alebo „ples“. „Súcit“ bolo to, na čo nikto nemal čas, a pojem „mierny“ sa najčastejšie vyskytoval vo výrokoch sudcu o dĺžke vymeraného trestu. Zároveň si však uvedomoval, že jeho starosti majú predsa len hlbšie korene.

Unavovalo ho celoživotné nutkanie byť na dvoch miestach naraz: v svojom tele aj mimo neho, v posteli aj na tyči na závesy, v žile aj v striekačke, jedno oko za páskou a druhé pozerajúce na ňu; utiekať sa do bezvedomia, aby mohol prestať pozorovať svet, a potom byť nútený pozorovať okraje vedomia a zviditeľňovať tmu. Sabotoval každú svoju snahu, avšak potom vždy pokazil apatiu nepokojom; bavili ho slovné hračky, ale mal odpor k vírusu dvojzmyselnosti; rád lámal vety na kolene odporovacích spojok, no súčasne túžil rozvinúť zmotaný jazyk ako gekón a s neomylnou šikovnosťou uloviť vzdialenú muchu. Zúfalo túžil uniknúť pred podvratnou mocou irónie a hovoriť, čo si skutočne myslí, ibaže to, čo si skutočne myslel, sa dalo vyjadriť jedine ironicky.

Nevraviac o tom, pomyslel si Patrick, keď spustil nohy cez okraj postele, že dnes chce byť aj fyzicky na dvoch miestach naraz: na Bridgetinom večierku a *kdekoľvek* inde, len nie na Bridgetinom večierku. Nemal náladu večerať s niekým, kto sa volá Bossington-Lane. Zavola Johnnymu a dohodne sa na spoločnej večeri iba s ním. Vytočil číslo, hneď však zložil, lebo usúdil, že si najprv vypije čaj. Sotva vrátil slúchadlo

do vidlice, telefón zazvonil. Volal mu Nicholas Pratt, aby ho vyhrešil, že sa ešte nevyjadril k jeho pozvaniu do Cheatley.

„Nemusiš mi ďakovať,“ povedal Nicholas Pratt, „že som ti vybavil pozvánku na tú dnešnú parádu. Beriem to ako záväzok voči tvojmu otcovi pomôcť ti doplávať späť do hlavného prúdu.“

„Ale ja sa v ňom topím,“ namietol Patrick. „Okrem toho, pozvánku do Cheatley si mi vybavil, keď som mal päť a priviedol si Bridget na návštevu do Lacoste. Už vtedy bolo zrejmé, že je predurčená na život v najvyšších spoločenských kruhoch.“

„Myslím, že si bol vtedy príliš nevychovaný, aby si dokázal zaregistrovať niečo *také*,“ povedal Nicholas. „Dodnes sa pamätám, ako si ma raz na Victoria Road kopol do píšľaly. Kríval som po chodbe a tajil v sebe ukrutnú bolesť, aby som nerozčúľil tvoju posvätenú matku. Inak, ako sa jej darí? Dávno som ju nevidel.“

„Neuveriteľné, však? Ona si asi normálne myslí, že sa dá čas tráviť zmysluplnejšie než chodením na večierky.“

„Vždy mi pripadala trochu čudná,“ vyjadril sa Nicholas múdro.

„Čo viem, tak sa chystá odviezť desaťtisíc striekačiek do Poľska. Vravia, že je to od nej veľkomyselné, ale podľa mňa sa dobročinnosť začína doma. Mohla si ušetriť cestu a vyložiť ich u mňa,“ povedal Patrick.

„Myslel som, že to už máš za sebou,“ čudoval sa Nicholas.

„Za sebou, pred sebou. Ťažko povedať, stále v tom nemám jasno.“

„Na tridsiatnika sú to dosť melodramatické reči.“

„Ale veď vieš, no...“ vzdychol si Patrick. „Všetkého som sa vzdal a nič som nezískal.“

„Môžeš začať tým, že vezmeš moju dcéru do Cheatley.“

„Obávam sa, že to nepôjde,“ zaklamal Patrick, lebo Amandu Prattovú nevedel vystáť. „Vezie ma niekto iný.“

„Ach, tak. Uvidíš ju teda u Bossingtonovcov-Lanovcov,“ povedal Nicholas. „A my sa uvidíme na večierku.“

Patrick mal hneď niekoľko dôvodov, prečo pristupovať k pozvaniu do Cheatley rezervovane. Jedným z nich bola prítomnosť Debbie. Po rokoch márneho dobývania bol teraz nesvoj z náhleho úspechu. Ju zase akoby zo všetkých fáz ich dlhého romániku najviac bavilo strácať oňho záujem. Niežeby jej to mal za zlé. Zamlčanými ospravedlneniami by mohol tapetovať.

Za osem rokov od otcovej smrti Patrickovi prekĺzla mladosť pomedzi prsty a nenahradili ju zatiaľ ani len náznaky nejakej zrelosti, ak sa teda za zrelosť nepovažovali sklony bahniť si v smútku a vyčerpanosti, ktoré vystriedali nenávisť a šialenstvo. Dojem nekonečného množstva alternatív a rozvetvujúcich sa chodníkov ustúpil sklúčenosti starého námorníka, ktorý v duchu rekapituluje dlhý zoznam pot-

pených lodí. Závislosti od drog ho po niekoľkých liečebných pobytoch zbavili, vzdal sa promiskuity a žúrovania a odvtedy plával životom ako vojak, ktorý prišiel o veliteľa. Peniaze, značne skresané extravaganciou a účtami za liečebne, ho chránili pred chudobou, no neumožňovali mu vykúpiť sa z nudy. Iba nedávno si s hrôzou uvedomil, že si bude musieť nájsť prácu. Začal teda uvažovať o kariére právnik a tešil sa, že až zloží skúšky, ponechá na slobode toľko zločincov, koľko sa len bude dať.

Ambíciu stať sa advokátom dotiahol až tak ďaleko, že si priniesol z videopožičovne kazetu *Dvanásť rozhnevaných mužov*. Niekoľko dní chodil hore-dolu po byte, na márne kúsky sekal imaginárnych svedkov ostro nabrúsenými vetami, podchvíľou sa opieral o rozličné kusy nábytku, aby mohol s rastúcim opovrhnutím trúsiť repliky ako „Vy síce tvrdíte, že v noci toho a toho...“, prípadne sa bleskovo premenil na obeť vlastného krížového výsluchu a spustil srdcervúci plač. Požičal si aj niekoľko právnických kníh, ako *Koncept práva*, *Občianskoprávne delikty* alebo *Zanedbanie starostlivosti*, ktoré teraz súperili o jeho pozornosť s oblúbencami *Súmrak modiel* a *Mýtus o Sifyfovi*.

Keď pred pár rokmi uňho doznali posledné účinky drog, prvý raz po dlhom čase zistil, aké to je, byť ustavične pri zmysloch; ničím neprerušená čiara vedomia, biely tunel, dutý a šerý, ako kosť s vydlabaným špikom. „Chcem zomrieť,

chcem zomrieť, chcem zomrieť,“ šomral si nevdojak pri najobyčajnejších činnostiach, strhnutý lavínou výčitiek, keď zovrela voda v kanvici alebo z hriankovača vyskočil krajec.

Minulosť pred ním ležala ako mŕtvola prichystaná na balzamovanie. Každú noc sa budil na zlé sny; bál sa znova zaspať, preto vyliezol spod prepotených návliečok a fajčil jednu od druhej, kým oblohu neovládlo brieždenie, sivé a špinavé ako lupene jedovatej huby. V byte v Ennismore Gardens mal rozhádzané videokazety s násilnými filmami, boli však iba slabým odvarom nekonečnej slučky brutality, ktorá mu bežala v hlave. Večne na pokraji halucinácie, kráčal po zemi, ktorá sa mierne vlnila ani prehĺtajúci pažerák.

Ako sa čoraz úspešnejšie zbavoval závislosti, pochopil, a to bolo zo všetkého najhoršie, že v skutočnosti mu drogy slúžili na zakrytie úpornej snahy nestáť sa vlastným otcom. Hovorí sa, že človek zabíja, čo najviac miluje, ale pripadalo mu to iba ako veľmi približné vyjadrenie v porovnaní s neochvejnou istotou, že sa premení na to, čo najviac nenávidí. Iste, existovali ľudia, ktorí nemali v živote nijaký predmet nenávisťi, ale Patrickovi sa zdali príliš abstraktní na to, aby si vedel predstaviť ich osud. Spomienka na otca ho naďalej fascinovala a priťahovala ho ako námesačníka k priepasti neúmyselného napodobňovania. Sarkazmus, snobstvo, krutosť a zrada sa mu videli menej odporné ako hrôzy, ktoré ich priviedli k životu. Mal inú možnosť než stať sa strojom

meniacim hrôzu na opovrhnutie? Ako sa mohol uvoľniť, keď ľúče neurotickej energie sťa svetlomety prečesávajúce väzenský dvor nedovolili uniknúť ani jedinej myšlienke a ani jednu poznámku nenechali bez povšimnutia?

Vyhľadával sex, fascináciu týmto alebo tamtým telom, krátke vzopätie orgazmu, oveľa slabšie a prácnejšie získané než nával z drog, ale opakované dookola ako vpichnutie injekcie, lebo plnilo najmä paliatívnu funkciu. Uspokojoval nutkanie, nič viac, no spoločenských komplikácií mu to spôsobovalo aj tak dosť: podvody, riziko tehotenstva a nákazy, radosť z krádeže, napätie vznikajúce za okolností, ktoré by inak boli príšerne nudné; a to, ako sex soplýval s prenikaním do sebaistejších spoločenských kruhov, kde si Patrick azda už nájde svoje miesto, bolo živým ekvivalentom intimity a bezpečia, ktoré mu ponúkalo objatie chobotnice narkotík.

Keď siahol za cigaretami, znova zazvonil telefón.

„Tak čo, ako?“ spýtal sa Johnny.

„Zastihol si ma v hašterivom rojčení,“ odvetil Patrick. „Neviem, prečo si myslím, že dôkazom inteligencie je schopnosť pohádať sa sám so sebou, ale bolo by fajn mať sa pre zmenu o čo oprieť.“

„Okolo oko je veľmi hašterivá hra,“ povedal Johnny.

„To viem,“ prisvedčil Patrick. „Teoreticky som prijal záver, že treba odpúšťať podľa princípu ‚nesúďte, aby ste sami neboli súdení‘, ale pocitovo to stojí na vode, aspoň v tejto hre.“